

বিদ্যাসাগর বিশ্ববিদ্যালয় VIDYASAGAR UNIVERSITY

Question Paper

B.A. General Examinations 2021

(Under CBCS Pattern)

Semester - III Subject : SANSKRIT

Paper: DSC 1C / 2C - T

Full Marks: 60
Time: 3 Hours

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

The figures in the margin indicate full marks.

[SANSKRIT DRAMA]

1. चतुर्णां प्रश्नानामुत्तरम् प्रदेयम् :

 $12 \times 4 = 48$

চারটি প্রশ্নের উত্তর দাও :

- (क) कालिदासस्य सर्वस्वमिभज्ञानशकुन्तलम्—व्याख्यायताम्।
   कालिपारमत সর্বস্ব 'অভিজ্ঞানশকুন্তলম্'—কথাটি ব্যাখ্যা করো।
- (ख) दुर्वाससः शापस्य नाटकीयगुरुत्वं विचार्यताम्।দুর্বাসার অভিশাপের নাটকীয় গুরুত্ব বিচার করো।
- (ग) विशाखदत्तसस्य नाट्यसाहित्यानां परिचयः प्रदेयः। विশाখদত রচিত নাট্যসাহিত্যের পরিচয় দাও।

- (घ) नाट्यकारस्य श्रीहर्षस्य नाट्यकृतीनां परिचयः प्रदेयः। নাট্যকার শ্রীহর্ষের নাট্যকৃতির পরিচয় দাও।
- (ङ) टीकां लिखन्तु (त्रयः) : नान्दी, भरतवाक्यम्, प्रवेशकम्, विष्काम्भकम्। টীকা লেখো (তিনটি) : নান্দী, ভরতবাক্যম্, প্রবেশকঃ, বিষ্কন্তকঃ।
- (च) का च प्रस्तावना? सा च कतिविधा? प्रस्तावनाविषये विशदीक्रियताम्। প্রস্তাবনা কী? সেগুলি কি কি? প্রস্তাবনা বিষয়টি বিশদভাবে বর্ণনা করো।
- (छ) अर्थोपक्षेपकः कः भवति ? अस्मिन् विषये विस्तारेण आलोच्यताम्। অর্থোপক্ষেপক কী ? এই বিষয়ে বিস্তারিত আলোচনা করো।
- (ज) नायकः कः भवति? स कितिविधः? नाटकस्य नायकः कीदृशः भवति?—विस्तारेण व्याख्यायताम्। नायक वलट् कि বোঝো? कि कि? नांग्रेटकत नायक किक्तश श्टानश—আलोচना करता।
- 2. अधोलिखितेषु सुरगिरा देवनागर्या च पूर्णवाक्येन **षट्** प्रश्नाः समाधेया : 2×6=12 নিম্নলিখিত প্রশ্নাবলীর সরল সংস্কৃত ভাষায় **ছয়টি** প্রশ্নের উত্তর দাও :
  - (क) शकुन्तलायाः प्रतिष्ठाविषये कण्वस्य का भावना आसीत्?
    শকুন্তলার প্রতিষ্ঠা বিষয়ে কণ্ণের ভাবনা কী ছিল?
  - (ख) शकुन्तला कथं अभिशप्ता अभवत्? अभिशापवाणी का आसीत्?
    শকুন্তলা কেন অভিশপ্ত হয়েছিল? অভিশাপ বাণীটি কি ছিল?
  - (ग) 'ययातेरिव शर्मिष्ठा'—ययातिः कः ? शर्मिष्ठा च का आसीत् ? 'যযাতেরির শর্মিষ্ঠা'—যযাতি কে? শর্মিষ্ঠা কে ছিল?
  - (घ) 'स्नेहः पापशङ्की'—तात्पर्यं व्याख्येयम्।'স্নেহঃ পাপশঙ্কী'—তাৎপর্য ব্যাখ্যা করো।
  - (ङ) নাত্যभाषा कतिविधा? काश्च ताः भवन्ति? নাট্যভাষা কত প্রকারের ও কি কি?

- (च) पूर्वरङ्गः को भवति? पूर्वरङ्गः नाटकस्य कियत् पर्यन्तं विस्तृतं भवति? পূর্বরঙ্গ কি? ইহা নাটকের কোন্ পর্যন্ত বিস্তৃত হয়?
- (छ) सूत्रधारः कः भवति? तस्य नामान्तरं किम्? সূত্রধার কে? তার অন্য কি নাম আছে?
- (ज) मुद्राराक्षसम् इति नाटकस्य उत्सः कोऽस्ति? भूषाताक्ष्म नांग्रेत्कत উৎम कि?
- (झ) भासस्य महाभारतमाश्रितानि रूपकाणि कानि भवन्ति?

  মহাভারত অবলম্বনে ভাসের নাটকগুলি কি কি?
- (ञ) 'विद्धशालभञ्जिका' कीदृशं रूपकम्? বিদ্ধশালভঞ্জিকা কিরূপ নাটক?